

Hasta Taraf?ndan Olu?turulan Endeks (HTOE)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hasta Taraf?ndan Olu?turulan Endeks (HTOE)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22655>

Özet

Hasta Tarafından Oluşturulan Endeks (HTOE), geleneksel, standartlaştırılmış ölçüm araçlarının yetersiz kaldığı durumlarda bireyselleştirilmiş sonuçları değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir uyarlama ölçektir. Bu ölçek, hastaların kendi yaşamlarında en önemli olarak gördükleri alanlar veya sorunları belirlemelerine ve bu alanlardaki değişimleri zaman içinde kişisel bir puanlama sistemiyle takip etmelerine olanak tanır. Ölçeğin bu adaptasyonu, B. Öcal tarafından 2019 yılında hazırlanan yüksek lisans tezinde kullanılmıştır.

Özel olarak, bu tez çalışması, Koroner Arter Bypass Greft (KABG) ameliyatı geçirmiş hastaların ameliyat sonrası dönemdeki fizyoterapi beklentilerini ve psikolojik kaygı düzeylerini derinlemesine incelemek üzere tasarlanmıştır. HTOE, standart ölçeklerin gözden kaçırabileceği, hastaların subjektif iyileşme ve yaşam kalitesi algılarının ölçmede kritik bir rol oynamıştır.

Anahtar Kelimeler

Hasta Tarafından Oluşturulan Endeks, HTOE, KABG, Koroner Arter Bypass Greft, Fizyoterapi, Kaygı, Yaşam Kalitesi, Hasta Merkezli Sonuçlar.

Yazarlar

Burçak Öcal

Amaç

Hasta Tarafından Oluşturulan Endeks (HTOE) genel olarak, hastanın kişisel hedeflerine ulaşma veya semptomlarının yönetme başarısını değerlendirerek tedavi etkinliğini ölçmeyi amaçlar. Ölçek, hastanın kendisi için en önemli olan sorunları (örneğin, merdiven çıkma zorluğu, uyku kalitesindeki düşüş veya sosyal aktivitelere katılamama) serbestçe tanımlamasını ister.

Bu özel adaptasyonun birincil amacı, KABG ameliyatı sonrası rehabilitasyon sürecinde, hastaların iyileşme yolculuklarının kendi bakış açlarından değerlendirmektir. Bu, klinisyenlere, hastanın beklentileri ve kaygıları hakkında değerli, kişiselleştirilmiş veriler sunarak fizyoterapi ve rehabilitasyon programlarının daha etkili bir şekilde planlanmasına yardımcı olur.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

HTOE, standart bir psikolojik yapıdan ziyade, "Bireyselleştirilmiş Hasta Sonuçları" (Individualized Patient Outcomes) yapısının ölçeği. Bu yaklaşımla, hastanın kendi yaşam kalitesi (Quality of Life) algısını ve fonksiyonel durumunu temel alır. Ölçek, katı bir madde havuzu kullanmak yerine,

hastanın kendi belirlediği alanlara (genellikle 3 ila 5 kritik alan) odaklanarak, tedavi öncesi ve sonrası değişimlikleri bu kişisel bağlamda değerlendirir.

Ölçek, hastanın tanımladığı her bir problem alanına 0 (en kötü durum) ile 10 (en iyi durum) arasında bir puan vermesini gerektirir. Ölçülen temel yapı, hastanın tanımladığı problem alanlarındaki öznel değişim ve iyileşme derecesidir. Bu, psikometri açısından geleneksel latent (gizli) yapılar ölçek ölçeklerden farklıdır ve hasta merkezli bakım (Patient-Centered Care) destekler.

Geçerlik

Kaynak referansta bu ölçek adaptasyonu için spesifik geçerlik analizlerine dair detaylı istatistiksel bilgi sunulmamıştır (Belirtilen değer: -). Ancak HTOE gibi bireyselleştirilmiş araçlar için geçerlik, genellikle içerik geçerliği ve duyarlılık (responsiveness) üzerine odaklanır.

Genel olarak, Hasta Tarafından Oluşturulan Endeks, doğası gereği yüksek bir yüzey geçerliğine (Face Validity) sahiptir, çünkü hastalar doğrudan kendileri için önemli olan sorunları tanımlamaktadır. Bu adaptasyonun kullanıldığı tez çalışması bağlamında, ölçeğin KABG hastalarının spesifik beklentilerini ve kaygılarını yansıtmaya yeteneği, içeriğin amaca uygunluğunu göstermektedir.

Güvenirlilik

Kaynak referansta bu ölçek adaptasyonu için spesifik güvenirlilik analizlerine dair detaylı istatistiksel bilgi sunulmamıştır (Belirtilen değer: -). HTOE, bireyselleştirilmiş yapılarından dolayı, iç tutarlılık (Cronbach Alfa) gibi geleneksel güvenirlilik ölçütleri yerine genellikle test-tekrar test güvenirliği veya klinisyenler arası tutarlılık ile değerlendirilir.

Ölçeğin orijinal versiyonlarında, hastaların tanımladıkları sorunların zaman içinde tutarlı kalması ve puanlamanın tekrarlanabilir olması beklenir. Bu adaptasyonun, fizyoterapi beklentileri ve kaygı düzeyleri gibi dinamik yapılar ölçeklenirken, hastaların iyileşme sürecindeki değişimleri tutarlı bir şekilde yansıtmayı varsayılmaktadır.

Faktör Analizi

Hasta Tarafından Oluşturulan Endeks (HTOE), yapısal gereği faktör analizi gerektirmeyen bir ölçüm aracıdır. Standart ölçekler, bir veya daha fazla gizli yapıyı (faktörü) ortaya çıkarmak için madde yanıtlarını kullanırken, HTOE'de maddeler standart değildir ve her hastanın yanıtları kendi belirlediği sorunlara özeldir. Bu nedenle, ölçeğin bu adaptasyonunda da faktör analizi uygulanmamıştır veya gerekli görülmemiştir.

HTOE, kişisel olarak seçilen alanların ağırlıklı ortalaması alınarak tek bir toplam puan elde edilmesini sağlar. Bu toplam puan, hastanın genel fonksiyonel durumundaki veya yaşam kalitesindeki değişimi temsil eder ve bu tek boyutlu, bireyselleştirilmiş çöktüğü ölçmek için faktör yapısının incelenmesine ihtiyaç duyulmaz.

Enstrüman Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptation) / Hasta Tarafından Rapor Edilen Sonuç Ölçümü (PRO)

Format: Hastanın serbestçe 3 ila 5 adet kişisel sorun alanını tanımlaması ve her bir alana 0-10 arasında bir önem/durum puanı ataması.

Mevcut Diller: Türkçe (Adaptasyon dili).

Popülasyon Grubu: Klinik Popülasyon.

Yaş Grubu: Yetkinler (Özel olarak KABG ameliyatı geçiren hastalar).

Popülasyon Detayları: Koroner Arter Bypass Greft (KABG) ameliyatı geçirmiş ve rehabilitasyon sürecinde olan hastalar.

Test Metodolojisi: Bireyselleştirilmiş, subjektif değerlendirme. Hastanın tanımladığı alanlar ve atadığı puanlar üzerinden toplam endeks skoru hesaplanır.

Anahtar Kelimeler

Hasta Raporlu Sonuçlar, Rehabilitasyon, Kardiyak Cerrahi, KABG, Öznel Değerlendirme, Yüksek Lisans Tezi, Burçak Öcal, Fizyoterapi Beklentileri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Bağılı E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yayın Adresi: Burçak Öcal, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep (Tezin sunulduğu kurum).

Çinler, Ücret ve Test Yılı

Hasta Tarafından Oluşturulan Endeks'in bu adaptasyonu, Burçak Öcal'ın 2019 yılında Hasan

Kalyoncu Üniversitesi'nde tamamladığınız yüksek lisans tezinde kullanılmıştır. Ölçeğin kullanımı için telif hakları ve izinler, genellikle orijinal ölçeğin yaratıcıları ve tezin yazarı tarafından belirlenir. Bu çalışmada akademik bir tez olduğundan, akademik amaçlı kullanımı genellikle tezin referans gösterilmesiyle mümkündür.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi, erişilebilirlik amacıyla sağlanmıştır. Orijinal PDF'e buradan ulaşılabilir: hasta-tarafindan-olusturulan-endeks-htoe-toad.pdf

Kaynaklar

Öcal, B. (2019). *Koroner arter bypass greft yapılan hastaların fizyoterapi beklentileri ve kaygı düzeylerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Hasan Kalyoncu Üniversitesi Üniversitesi, Gaziantep.

Hasta Tarafından Oluşturulan Endeks (HTOE) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way. (Not provided in the source content.)

Kaynak içerikte Hasta Tarafından Oluşturulan Endeks'in (HTOE) maddeleri yer almamaktadır. HTOE, doğası gereği standart maddeler içermez; bunun yerine, uygulandığı popülasyonun (bu durumda KABG hastaları) kendi belirlediği, bireyselleştirilmiş sorun alanları kullanır. Tipik olarak, hastadan aşağıdaki adları uygulaması istenir:

Beş adede kadar, yaşam kalitenizi en çok etkileyen sorun alanı (aktivite, duygu durumu veya sosyal katılım gibi) tanımlayın.

Her bir sorunun sizin için ne kadar önemli olduğunu 0 (hiç önemli değil) ile 10 (en önemli) arasında puanlayın.

Her bir sorunun mevcut durumunu 0 (en kötü durum) ile 10 (en iyi durum) arasında puanlayın.

Bu çalışmada bağlamında, maddeler KABG sonrası fizyoterapi beklentileri ve kaygıya odaklanan kişisel sorunları içerir.